

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра менеджменту

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

“ _____ ” _____ 2020 р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 073 Менеджмент**

за темою:

**«Управління інноваційним розвитком як чинник
конкурентних переваг підприємства»**

Виконавець

студентки факультету економіки і
управління підприємництвом

Асимової Мольдир Алмазовни

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

К.е.н., професор

(науковий ступінь, вчене звання)

Кравченко Віра Олексіївна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2020

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА	5
1.1. Сутність економічних категорій «інновація» та «інноваційний розвиток», підходи до визначення	5
1.2. Види інновацій. Їх місце у формуванні конкурентних переваг підприємства	9
1.3. Методи оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємства	13
РОЗДІЛ II. РОЗРОБКА ЗАХОДІВ ЗУПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД»	22
2.1. Аналіз розвитку приладобудівних підприємств України	22
2.2. Загальна характеристика та аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад»	33
2.3. Удосконалення управління інноваційним розвитком ТОВ «Телекарт-Прилад»	49
ВИСНОВКИ	57
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ	59

ВСТУП

Інноваційний розвиток підприємств у всьому світі обумовлений необхідністю постійного підвищення і розвитку їх конкурентоспроможності, залучення нових клієнтів, покращення фінансових показників діяльності. У зв'язку з цим, теоретичні та практичні розробки з удосконалення процесу управління інноваційним розвитком підприємств набувають особливої актуальності.

Метою роботи є дослідження теоретичних та практичних основ інноваційного розвитку підприємства та застосування отриманих результатів при розробці заходів з управління інноваційним розвитком ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» для розвитку його конкурентних переваг.

Відповідно до мети в роботі поставлені та вирішені такі **завдання**:

1. Дослідити теоретичні основи управління інноваційним розвитком підприємства
2. Надати загальну характеристику та провести аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД»
3. Проаналізувати тенденції розвитку ринкового середовища функціонування підприємства
4. Розробити заходи з управління інноваційним розвитком ТОВ «Телекарт-Прилад»;
5. Провести оцінювання ефективності запропонованих заходів.

Об'єкт дослідження роботи – ТОВ «Телекарт-Прилад».

Предметом дослідження є процес управління інноваційним розвитком підприємства.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої в роботі мети були використані сучасні загальнонаукові та спеціальні методи: фінансового аналізу - для оцінки фінансового стану підприємства, статистичного аналізу – для дослідження тенденції розвитку галузі, SWOT-аналізу – для визначення факторів внутрішнього та зовнішнього середовища, інструменти контролю

якості, а саме діаграма Парето, діаграма Ісікави з метою встановлення причин збоїв обладнання.

метод розрахунку інтегрального показника – для оцінювання конкурентоспроможності підприємства.

В роботі запропоновано заходи з покращення конкурентоспроможності підприємства шляхом управління його інноваційним потенціалом. Запропоновано оновити частину застарілого обладнання на сучасне інноваційне; також, з метою усунення простоїв та збоїв у роботі розроблено план-графік ремонтів та технічного обслуговування обладнання.

Інформаційну базу дослідження склали звітність ТОВ «Телекарт-Прилад», законодавчі і нормативні акти України. Використовувалися монографії, наукові статті, дані органів державної статистики. При написанні роботи використовувались комп'ютерні програми MS Word, MS Excel.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел (53 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 64 сторінки. Робота містить 21 таблицю, 11 рисунків.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного PEST-аналізу встановлено, що найбільший негативний вплив на розвиток підприємств приладобудування в Україні здійснюють економічні та технологічні фактори. Найбільш вагомими серед них виявилися: негативні тенденції у залученні капіталу та інвестицій та низький рівень рентабельності виробництва, що становили -1,2 бали; значний фізичний та моральний знос основних засобів підприємств галузі та низький рівень впровадження технологічних інновацій – по 1,6 бали.

За результатами проведеного аналізу внутрішнього середовища нами виявлено, що на підприємстві існують тривалі перерви між стадіями процесу та невиконання планів випуску продукції. Не зважаючи на те, що на підприємстві встановлено високопродуктивне вітчизняне обладнання та устаткування виробництва Німеччини, Японії, США, часто стаються поломки обладнання, що призводить до простоїв, недовиконання планових показників виробництва продукції, зривів виконання контрактів. Це все за собою несе фінансові втрати та недоотримання прибутку.

На основі побудови діаграми Парето та проведеного ABC аналізу встановлено, що найбільш значущими за кількістю відмов (80%), тими, що вимагають вживання першочергових заходів є відмови Вертикально фрезерного станка.

З використанням діаграми Ісікави проведено причинно-наслідковий аналіз проблеми «відмови вертикально-фрезерного станка». Встановлено, що факторами з найбільшою значимістю, що в сумі складають найбільший відсоток впливу є «Зношеність обладнання», «Не регулярність технологічного обслуговування», «Відсутність необхідної комплектуючої через моральне старіння», «Низька зносостійкість обладнання», «Моральне старіння».

З метою усунення визначених факторів розроблено заходи, що полягають у складанні плану-графіку ремонтів та технічного обслуговування обладнання ТОВ «Телекарт-прилад», яке часто виходить з ладу. А також

запропоновано заміну вертикально-фрезерного станка на сучасну інноваційну модель Cutter RS.

Обґрунтовано, що розроблені заходи дозволять зменшити простой на виробництві в результаті поломки застарілого зношеного обладнання, сприятимуть більш якісній обробці деталей, що вплине на якість готової продукції, а також виконанню замовлень в строк. Загалом дозволить підвищити конкурентоспроможність ТОВ «Телекарт-прилад». Встановлено, що чистий приведений дохід за результатами реалізації заходів складе 3615,82 тис. грн.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Азгальдов Г. Г. Интеллектуальная собственность, инновации и квалиметрия / Г. Г. Азгальдов, А. В. Костин // Экономические стратегии, 2018. - № 2(60). - С. 162-164.
2. Акофф Р. Планирование в больших экономических системах / Р. Акофф. Пер. с англ. Ю. Канского М.: Советское радио, 1972. 224 с.
3. Алпеева, Т. А. Перспективы инновационного развития предприятий / Т. А. Алпеева. — Текст : непосредственный // Молодой ученый. — 2016. — № 1 (105). — С. 289-292. — URL: <https://moluch.ru/archive/105/24940/> (дата обращения: 15.05.2020).
4. Андрушків І. П. Закордонний досвід стимулювання інноваційної діяльності та можливість його застосування в Україні [Електронний ресурс] / І. П. Андрушків // Науковий вісник НЛТУ України. - 2015. - №25.2. - С. 168-173. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnltu_2015_25
5. Антонюк Л. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації / Л. Антонюк, А. Поручник, В. Савчук. - К. : КНЕХ, 2019. - 394 с.
6. Ансофф И. Стратегическое управление / И. Ансофф. Пер. с англ. Е.Л. Леонтьева, Е.Н. Строганов, Е.В. Вышинская, М.В. Никольский, В.Н. Смирнов – М.: Экономика, 1989. – 519 с.
7. Балабаш О. С. Здібність організації як економічна категорія / О. С. Балабаш, І. О. Кузнецова // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. – 2012. – № 11 (182). – Ч. 1. – С. 278-281.
8. Балабаш О. С. Управління конкурентоспроможністю підприємства готельного бізнесу на засадах процесного підходу // Науковий вісник Одеського національного економічного університету. – Науки: економіка, політологія, історія. – 2019. – № 5, С. 31-43

9. Балабаш О. С. Обґрунтування потенціалу фінансової стійкості підприємства як економічної категорії / О. С. Балабаш, В. В. Коваль // Науковий вісник. – 2010. – № 17 (118). – С. 14-21.
10. Гірченко Т.Д. Маркетинг: навч. посіб. / Т.Д. Гірченко, О.В. Дубовик. - Київ: Центр навчальної літератури, 2007. — 255 с.
11. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] // Офіційний сайт – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
12. Драган О.І. Управління конкурентоспроможністю підприємств: теоретичні аспекти : монографія / Драган О.І. – К. : ДАКККиМ, 2006. – 160 с
13. Жнакіна Е. Г. Умови формування інноваційно-інвестиційного потенціалу України у контексті підвищення міжнародної конкурентоспроможності [Електронний ресурс] / Е. Г. Жнакіна // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки. - 2014. - Вип. 7(1). - С. 85-88. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2014_7\(1\)_23](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2014_7(1)_23)
14. Завлина П.Н. Инновационный менеджмент: Справочное пособие / Под ред. П.Н. Завлина, А.К. Казанцева, Л.Э. Миндели.- М.: ЦИСН, 1998.- 568 с.
15. Землянкін А. І. Напрями вдосконалення діючих механізмів управління інноваціями в умовах модернізації економіки України [Електронний ресурс] / А. І. Землянкін, І. Ю. Підоричева // Економіка промисловості. - 2015. - № 1. - С. 40-52 . - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econpr_2015_1_5
16. Ілляшенко С.М. Управління інноваційним розвитком: Навчальний посібник. - 2-ге вид., перероб. і доп. - Суми: ВТД "Університетська книга"; К.: Видавничий дім «Княгиня Ольга», 2005. - 324 с.
17. Костирко Р.О. Фінансовий аналіз: [навч. посіб.] / Р.О. Костирко. – Х.: Фактор, 2007. – 784 с.
18. Каплан Р. Организация ориентированная на стратегию. Как в новой бизнес-среде преуспевают организации, применяющие

Сбалансированную систему показателей / Р. Каплан, Д. Нортон; [пер. с англ.]. – М.: ОлимпБизнес, 2004. – 392 с.

19. Карпенко Ю. В. Формування системи планових показників діяльності підприємства на засадах процесно-орієнтованого підходу / Ю. В. Карпенко // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва: Збірник наукових праць Харківського національного автомобільнодорожнього університету. – 2016. - 1(12). – С. 88-95.

20. Касьянова Н.В. Управління розвитком підприємства на основі кумулятивного підходу: концепція, моделі та методи: монографія / Н. В. Касьянова ; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. - Донецьк: СПД Купріянов В.С., 2011. - 374 с

21. Кузнецова І. О. Розвиток процесного підходу у концепції загального менеджменту якості / І. О. Кузнецова, Ю. В. Карпенко // Вісник соціально-економічних досліджень. - 2012. - Вип. 2. - С. 121-125

22. Кузьмін О.Є. Управління витратами на підприємствах : навч. посібник / О. Є. Кузьмін, О. Г. Мельник, У. І. Когут. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 244 с.

23. Кузнецова І.О. Діагностика в процесі стратегічного управління підприємством: місце та структура // Вісник соціально-економічних досліджень.,Одеса: ОНЕУ. – 2016. – Вип. 1(60). – С. 142-149

24. Кублікова Т. Б. Управління інноваціями: теорія та практика: навчальний посібник / Т. Б. Кублікова. – Одеса: Астропринт, 2014. – 236 с.

25. Кулина Г. М. Фінансові технології як каталізатори економічного зростання: національні виміри та світова практики [Електронний ресурс] / Г. М. Кулина // Ефективна економіка. - 2018. - № 2. - Режим доступу: www.economy.nauka.com.ua.

26. Кравченко В. О. Основи менеджменту: навч. посіб. / В. О. Кравченко. — О., 2012. — 211 с.

27. Кравченко В.О. Кадрові ризики всистемі управління персоналом організації / В.О. Кравченко // Економіка і Фінанси. — 2016. — № 3. — С. 15—23 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://goo.gl/dXhptW>.
28. Кузнецова І.О. Науково-методичні аспекти процесу управління стратегічними ризиками: (Монографія) / І.О. Кузнецова, В.О. Кравченко, О.Ю. Малютенко. Одеса: Атлант, 2015. – 188 с.
29. Кузнецова І. О. Планування діяльності підприємств: структурний аспект: монографія / І. О. Кузнецова, Ю. В. Карпенко. – Одеса: Атлант, 2012.
30. Кузнецова І.О. Технологія діагностування управлінських консалтингових проектів // Науковий вісник ОНЕУ. – Одеса, 2018. – № 1 (253)87 – С.97-108
31. Маркетингові технології економічного зростання: монографія / [М. А. Окландер, О. І. Яшкіна, І. Л. Литовченко та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. М. А. Окландера. - Одеса: Астропринт, 2012. - 376 с.
32. Матюшенко І. Ю. Передові виробничі технології - ключ до якісної трансформації та зростання високотехнологічного експорту України до 2030 р. / І. Ю. Матюшенко, Д. М. Костенко // Бізнес Інформ. - 2016. - № 3. - С. 32-43. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2016_3_6.
33. Малютенко О.Ю. Метод аналізу ієрархій як складова частина методології управління стратегічними ризиками / О. Ю. Малютенко; Науковий вісник. Одеський державний економічний університет. Всеукраїнська асоціація молодих науковців. – Науки: економіка, політологія, історія. – 2013. – № 26 (205). – С. 67-76
34. Лановий А. О. Визначення та оцінка конкурентоспроможності продукції / А. О. Лановий, В. М. Полозова // Вісн. Технол. ун-ту Поділля. Екон. науки. - Хмельницький, 2000. - N 3, ч. 1 (спец. вип.). - С. 73-77.
35. Маркарьян Э.А. Финансовый анализ / Э.А. Маркарьян, Г.П. Герасименко. – М.:ПРИОР, 1997. – 160 с.

36. Методологія та практика стратегічного управління розвитком сучасних організацій: монографія / за заг. ред. док. екон. наук, професора І.О. Кузнецової. –Одеса, 2016. – 216 с.

37. Лук'яненко І. Г. Оцінка ймовірності настання кризових явищ у фінансовому секторі України / І. Г. Лук'яненко // Бізнес Інформ. – 2011. – № 5(2). – С. 51 – 54.

38. Печерська Т.П. Інноваційний розвиток - передумова конкурентоспроможності підприємств України [Текст]/ Т.П.Печерська // Механізм регулювання економіки: міжн. наук. журнал. - Суми: Сумський державний університет. - 2007, № 4. - С. 257-260.

39. Портер Е. Майкл. Конкурентная стратегия: Методика анализа отраслей и конкурентов/ Майкл Е. Портер; Пер. с англ. — М.: Альпина БизнесБукс, 2005. — 454 с.

40. Пилипенко О. В. Державне управління інноваційною діяльністю в Україні: проблеми та перспективи [Електронний ресурс] / О. В. Пилипенко // Економіка України. - 2016. - № 9. - С. 31-43.

41. Полінкевич О.М. Методи активізації інноваційної діяльності суб'єктів господарювання [Електронний ресурс] / О.М. Полінкевич // Економічні науки. Серія «Облік і фінанси»: Збірник наукових праць ЛНТУ. - Луцьк, 2010. - Випуск 7 (25).- Ч. 5. - Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/en_piiU2010_7_5Z17.pdf.

42. Радзієвська С. О. Конкурентоспроможність та інтеграційні перспективи України [Електронний ресурс] / С. О. Радзієвська. - К. : Знання України, 2012. - 344 с.

43. Ротанов Г. Управління конкурентоспроможністю інтегрованих промислових структур / Г. Ротанов // Соціально-економічні проблеми і держава. - 2013. - Вип. 1. - С. 222-227. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sepid_2013_1_25

44. Сакун Л.М. Управління збутом на підприємстві // Регіональні перспективи. – 2002. – №6. – с. 75-77.

45. Старостіна А.О. Промисловий маркетинг: теорія, світовий досвід, практика. Підручник – К.: “Знання - Прес”, 2004. – 687 с.
46. Стратегічне управління конкурентоспроможністю: епістемологічні підходи та практична проблематика: [Електронний ресурс] : монографія / В. П. Мікловда [та ін.] ; Ужгородський національний університет. - Ужгород : [б. в.], 2012. - 300 с.
47. Хвостіна І. М. Механізм управління розвитком підприємства / І. М. Хвостіна // Інвестиції: практика та досвід. - 2015. - № 1. - С. 30-33.
48. Холл Л. Что такое «Шесть сигм»? Революционный метод управления качеством / Л. Холл, П. Панде ; пер. С. Турко. - Москва : Альпина Паблишер, 2006. - 158 с.
49. Шульга В. М. Перспективи розвитку стратегічного управління витратами на вітчизняних промислових підприємствах / В. М. Шульга // Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. - 2009. - № 6. - С. 208-213. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vknutd_2009_6_39
50. Andresen. K.: Design and Use Patterns of Adaptability in Enterprise Systems, Gito, Berlin; 2006; p. 52.
51. Axelrod R. The Structure of Decision: Cognitive Maps of Political Elites [Text] / R. Axelrod. - Princeton. University Press. - 1976 - 404 p.
52. Kuznetsova I. Sustainable enterprise development: essence and components [Електронний ресурс] / Inna Kuznetsova, Olga Balabash // Соціально-економічні проблеми і держава. — 2015. — Вип. 1 (12). — С. 48-57. — Режим доступу до журн.: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2015/15kiosts.pdf>.
53. The role of entrepreneurship in strategic management of the tourism industry / Balabash O. and other. Journal of Entrepreneurship Education, Volume 22, Issue 2, 2019. — Режим доступу до журн.: <https://www.abacademies.org/articles/The-role-of-entrepreneurship-in-strategic-management-1528-2651-22-2-320.pdf>